

RAN-2501001205010501

B. A. (Sem. - V) Examination October - 2025

Histroy (Paper - XI) Major - Introduction to Methodology of History

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- પ્ર. 1. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો (ગમે તે પાંચ) (10)
1. ઇતિહાસ માટે જુદી જુદી ભાષામાં પ્રયોજાતા શબ્દો અને તેનો અર્થ આપો.
 2. પૃથ્વી પર મનુષ્યની ઉત્પત્તિ અને વિકાસનો અભ્યાસ કરતાં શાસ્ત્રનું નામ લખો.
 3. ઇતિહાસ લેખનનો પાયાનો સિદ્ધાંત કોણે સ્થાપિત કર્યો હતો? તેમાં તેમણે કયા કયા સિદ્ધાંતો રજૂ કર્યા હતા?
 4. માહિતીનું વર્ગીકરણ એટલે શું?
 5. ઇતિહાસના દસ્તાવેજના કર્તાની સત્ય કહેવાની શક્તિના ત્રણ લક્ષણો જણાવો.
 6. સંદર્ભસૂચિનો ઉપયોગ દર્શાવો.
 7. 'રાજતરંગિણી' નામના ગ્રંથની રચના કોણે કરી હતી? તેમાં કયા પ્રદેશનો ઇતિહાસ જણાવા મળે છે?
 8. 'આધુનિક ગુજરાતી ઇતિહાસ લેખનના પિતા' તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે?
- પ્ર. 2. ઇતિહાસને સહાયક શાસ્ત્રો કયા કયા છે? ઇતિહાસના સંશોધનમાં તેની ઉપયોગીતા ચર્ચો. (13)
- અથવા
- પ્ર. 2. ઇતિહાસના દસ્તાવેજોની પ્રમાણભૂતતા શું છે? દસ્તાવેજોની પ્રમાણભૂતતા નક્કી કરવાની પ્રક્રિયા સમજાવો. (13)
- પ્ર. 3. ઐતિહાસિક સાધનો અને માહિતીનું આંતરિક મૂલ્યાંકન કેવી રીતે થાય છે તે ચર્ચો. (13)
- અથવા
- પ્ર. 3. ઇતિહાસકાર તરીકે રત્નમણીરાવ જોટેનું પ્રદાન ચર્ચો. (13)
- પ્ર. 4. ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે) (14)
1. ઇતિહાસના પ્રકારો
 2. પ્રથમ અને દ્વિતીય કક્ષાના સાધનોનું મહત્વ
 3. પાદનોંધના ફાયદા
 4. કૌટિલ્યનું અર્થશાસ્ત્ર

ENGLISH VERSION

- Q. 1. Write short answer to the following questions. (Any five) (10)**
1. Provide the words used for history in different languages and their meanings.
 2. Write the name of science which studies the origin and development of humans on earth.
 3. Who established the fundamental principle of historiography? Which principles did he present in it?
 4. What is classification of information?
 5. State three characteristics of the author's truth-telling ability in a historical document?
 6. Indicate the use of a bibliography.
 7. Who wrote the book named '*Rajtarangini*'? Which region's history is found in it?
 8. Who is known as the 'father of modern gujarati historiography'?
- Q. 2. Which are the auxiliary science of history? Discuss their usefulness in historical research. (13)**
- OR**
- Q. 2. What is the authenticity of historical documents? Explain the process of determining the credibility of documents. (13)**
- Q. 3. Discuss how the internal evaluation of historical sources and information is done. (13)**
- OR**
- Q. 3. Discuss the contribution of Ratnamani Rao Jote as a historian. (13)**
- Q. 4. Write short note. (Any two) (14)**
1. Types of history
 2. Importance of primary and secondary sources
 3. Advantages of footnotes
 4. Kautilya's Arthshastra
-